

ПРИЗВАНИЕ – СЛУЖЕНИЕ ЛЮДЯМ

В КазНУ им. аль-Фараби состоялось расширенное заседание Ученого совета университета совместно с Национальной академией наук РК и Президиумом Национальной академии наук высшей школы Казахстана. Торжественная часть мероприятия была приурочена к 60-летию известного ученого, яркого представителя казахстанской интеллигенции, талантливого педагога и организатора, известного ученого, ректора ведущего вуза Казахстана - КазНУ им. аль-Фараби, академика Галыма Мутанова.

Халықаралық Наурыз мерекесі тойланды

Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесіне орай «ТҮРКСОЙ» халықаралық ұйымы мен әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті «Наурыз» мерекелік кешін ұйымдастырды. Концертке Түркия, Өзiрбайжан, Қырғызстан, Башқұртстан, Татарстан, Саха (Якутия) Республикасы және Қазақстанның өнер ұжымдары қатысты.

Халықаралық «Наурыз» концерті 21 наурызда түбі бір түркі халықтарының мәдени астанасы Түркістанда басталып, ауқымды шара аясында әр мемлекеттен келген өнерпаздар Қазақстан және Қырғызстанның бірнеше қаласында өнер көрсетті.

Ө.А. Жолдасбеков атындағы студенттер сарайы сахнасына алғашқы болып Татарстан Республикасынан келген «Алтынай» би ансамблі шықты. Қалың көрермен татар халқының ұлттық биін ерекше ықыласпен қабылдап, еліміздің «Асылым» ансамблінің «Сылқылдақ» биіне зор қошемет көрсетті.

Жалғасы 8-бетте

ОЧЕРК О ТУЛЕГЕНЕ МАСЕНОВЕ

Казахский национальный университет им. аль-Фараби выпустил 95-ую книгу серии «Өнегелі өмір», посвященную Масенову Тулегену Масеновичу – выдающемуся деятелю науки и образования Казахстана, Заслуженному деятелю науки Казахстана, доктору биологических наук, профессору, члену-корреспонденту НАН РК, 100-летие которого отмечается в этом году. Первый выпускник КазГУ, первый Кировский стипендиат, он всю свою жизнь посвятил родному биологическому факультету, становлению и развитию образования и биологической науки Альма-матер.

Тулеген Масенович родился в ноябре 1916 года в ауле №3 Нурина района Карагандинской области. В 1934 году поступил в КазГУ на биологический факультет. Учился отлично, стал первым Кировским стипендиатом. Будучи старшекурсником, преподавал на младших курсах, готовил биологические препараты, которыми до сих пор пользуются студенты. В 1936 г. студент Т. Масенов работал в составе экспедиции по изучению фауны Аральского моря, где собирал и обрабатывал материалы по планктону. После окончания КазГУ остался работать в университете. В 1941 году выступил с докладом на Всесоюзной конференции в Москве и собирался поступать в аспирантуру МГУ. Но грянула Великая Отечественная война, в которой он участвовал в составе 1-го Украинского фронта. Был дважды ранен и в 1945 году вернулся домой.

Продолжение на 5-стр.

являетесь известным общественным деятелем, членом Всемирной академии искусств и наук. Принадлежащие вашему перу монографии, учебники и фундаментальные научные исследования, безусловно, являются ценными трудами для молодых ученых и уникальными путеводителями на тропе их научного поиска», – указывается в письме.

Государственный секретарь РК Гульшара Абдыкаликова передала юбиляру искренние поздравления и отметила заслуги ректора КазНУ в системе высшего образования страны: «Возглавляя КазНУ вы активно реализуете принципы общенациональной идеи «Мәңгілік ел» и стратегические задачи, обозначенные в Послании-2017 «Третья модернизация Казахстана: глобальная конкурентоспособность».

Председатель Верховного Суда РК Кайрат Мами, возглавляющий Ассоциацию выпускников КазНУ им. аль-Фараби, в поздравительном адресе отметил плодотворный 40-летний стаж академика Г. Мутанова служению науке, высшей школе и профессиональному долгу. «Вы достигли больших высот. Вы уважаемый ученый, государственный и общественный деятель, являетесь академиком более десяти международных академий, автором свыше 400 научных публикаций, в том числе более 20 монографий, учебников, учебных пособий, опубликованных в США, Чехии, Швеции, Германии, Швейцарии, автором более 40 патентов и изобретений», – отметил Кайрат Абдразакулы. Также К. Мами наградил Г. Мутанова медалью Верховного Суда Республики Казахстан «За вклад в развитие международного сотрудничества».

Продолжение на 2 стр.

По случаю юбилейной даты аким города Алматы Бауыржан Байбек торжественно зачитал поздравительное письмо Главы государства Нурсултана Назарбаева с пожеланием здоровья, счастья и благополучия, адресованное юбиляру. Президент страны высоко оценил многолетний и добросовестный труд академика Г. Мутанова в деле развития высшего образования и науки Казахстана, а также его организаторские способности как опытного руководителя. «Наряду с подготовкой высококвалифицированных кадров, вы вносите значительный вклад в продвижение лучших традиций казахстанской высшей школы в мировое образовательное пространство. Под вашим руководством в КазНУ внедряются передовой опыт и инновационные подходы в учебный процесс», – отметил Президент Республики Казахстан.

Аким города Алматы в поздравительной речи подчеркнул важную роль КазНУ и академика Г. Мутанова в воспитании студенческой молодежи. «Алматы – крупнейший культурный, исторический, финансово-экономический и производственный мегаполис страны, центр развития бизнеса, науки и образования. Такого уникального города больше нигде нет. Здесь сосредоточено 38 вузов. Алматы – комфортный город для учебы и работы. Студенты и выпускники ведущего вуза Казахстана – КазНУ им. аль-Фараби занимают высокие должности и вносят неосценимый вклад в развитие страны», – продолжил Бауыржан Кыдыргалиулы.

Председатель Сената Парламента РК Касым-Жомарт Токаев в поздравительном адресе отметил высокое признание, имидж и международный авторитет Галыма Мутанова. «Вы

БҮГІНГІ САҢДА:

БҮЛ АЙТЫС БҰРЫНҒЫ АЙТЫСТАН ӨЗГЕРЕК...

3-бет

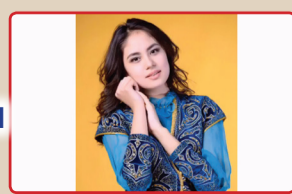
БАҚТЫҒ АТҚАРАТЫН РӨЛІ ЗОР

4-бет

ҚАЗҰУ СТУДЕНТІ «ҚАЗАҚ АРУЫ» АТАНДЫ

8-бет

ПРИЗВАНИЕ – СЛУЖЕНИЕ ЛЮДЯМ

Продолжение. Начало на 1 стр.

Генеральный Прокурор РК Жакип Асанов пожелал ректору КазНУ здоровья, благополучия и творческих успехов. «Вы являетесь признанным ученым и экспертом в области управления социально-экономическими, техническими процессами и системами. Под вашим руководством в КазНУ, крупнейшем научном и образовательном центре страны, ведется подготовка профессиональных кадров для республики, взят курс на трансформацию в исследовательский университет мирового уровня», – говорится в поздравлении Генерального прокурора.

От имени Министерства образования и науки РК и себя лично Ерлан Сагадиев поздравил с знаменательной датой Г. Мутанова. «Для молодого поколения вы являетесь истинным примером бесконечного стремления к абсолютным знаниям, совершенству и неустанным поиску новых идей. Будучи разносторонним и талантливым человеком, вы придали новый импульс развитию сотрудничества и взаимосвязи между высшими учебными заведениями как ближнего, так и дальнего зарубежья, тем самым положив начало формированию новой системы отчета казахстанского образования», – передал поздравления министр.

Президент НАН РК, академик Мурат Журинов отметил высокие достижения КазНУ под управлением Галыма Мутанова. «КазНУ – единственный вуз Казахстана, вошедший в топ-250 лучших университетов мира в международном рейтинге QS, заняв 236 место. Лидерство в Центральной Азии и СНГ, конкурентные преимущества вуза на глобальном рынке образовательных услуг, качество исследовательских программ и потенциал ученых обеспечат прорыв университета в топ-лидеров университетов мира», – выразил уверенность Мурат Журинович. В этот праздничный день за выдающиеся достижения в области науки и техники он вручил Г. Мутанову высшую награду НАН РК – «Большую золотую медаль им. Нурсултана Назарбаева».

В своем выступлении поэт, народный писатель, общественно-политический деятель Казахстана Олжас Сулейменов вспомнил дружбу с отцом Г. Мутанова. «Завет семипалатинца Мутана, назвавшего своего мальчика Галымкаиром, полностью оправдался, почти как научно обоснованный прогноз. Сын

стал первостатейным Галымом, руководителем большого коллектива профессиональных ученых, обучающихся десятки тысяч будущих специалистов», – сказал Олжас Омарович.

Председатель совета старейшин КазНУ, академик НАН РК, заслуженный деятель науки РК Султан Сартаев поздравил ректора Галыма Мутанова, дал бата (наставление) и пожелал здоровья, благополучия и плодотворной работы всему профессорско-преподавательскому составу КазНУ.

Академик НАН РК Тлектес Есполов пожелал имениннику здоровья, счастья, благополучия, успехов в трудовой деятельности и присвоил Галыму Мутанову звание «Почетный профессор Казахского национального аграрного университета».

Также многочисленные поздравления и теплые пожелания в адрес юбиляра направили зарубежные партнеры, руководители международных организаций, коллеги Галыма Мутановича.

Президент Российской Академии Наук Владимир Фортов отметил жизненный и трудовой путь Г. Мутанова как достойный пример беззаветной преданности делу науки. «Вас знают как видного ученого в области автоматизированных систем управления и прикладной математики, автора более чем 400 научных работ и монографий», – передается в поздравительном адресе.

Президент Всемирной академии искусства и науки (WAAS) Эйтор Гургулино де Соуза отметил высокие достижения КазНУ. «Для Академии большая радость и честь видеть вас среди наших избранных членов. Желаю Вам дальнейших успехов в научной и профессиональной деятельности», – сообщается в поздравительном письме.

Главный Советник Премьер-Министра Турецкой Республики, председатель Национального координационного комитета Турции по Альянсу цивилизаций ООН Бекир Карлыга отметил огромный вклад Г. Мутанова в исследование казахского, тюркского и мирового наследия в области науки, мысли, культуры и развития цивилизаций.

Генеральный директор госпиталя «Северанс» университета Ёнсе Бунг Сек Ли выразил благодарность Г. Мутанову за активное сотрудничество в развитии общественного здравоохранения Казахстана и Кореи.

Также ректора КазНУ им. аль-Фараби поздравили президент Международной обсерватории по академическому ранжированию и превосходству (IREG) Ян Садлак, координатор проекта ЕС Темпус «QUEECA», профессор университета Флоренции Клаудио Борри, президент Международной федерации обществ инженерного образования (IFEES) Ханс Хойер, исполнительный директор Комиссии по науке и технологиям в целях устойчивого развития (COMSATS) Джунаид Заиди, президент Итальянского агентства по обеспечению качества и аккредитации инженерных программ (QUACING) Джулиано Аугусти, вице-президент Высшего инженерного института г.Порту Хосэ Квадрато и многие другие.

В этот день прозвучали поздравления от многих государственных и общественных деятелей Казахстана, глав дипломатических миссий и международных организаций, руководителей СМИ, представителей общественных организаций, ректоров вузов республики, преподавателей и студентов КазНУ.

В ходе торжественного заседания гостям и участникам был представлен фильм о жизненном пути Г. Мутанова «Призвание – служение людям». Кинолента показала многогранную личность Галыма Мутановича как талантливого ученого, мыслителя и исследователя, поэта и спортсмена, превосходного руководителя, чувствующего мировые тенденции развития высшего образования и умеющего сплотить многоотрасльный коллектив КазНУ для достижения поставленной цели.

Сам Галым Мутанов с высоты пройденных лет с благодарностью вспоминает прошлое, анализирует настоящее и строит большие планы на будущее. Служение людям, своему народу и отечеству, есть и остается главным смыслом его жизни.

Соб.кorr.

Серіктестіктің ЖАҢА КӨКЖИЕГІ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен Сорбонна Париж-Ситэ 7 Дидро университетінің өкілдері стратегиялық серіктестік туралы келісімшартқа қол қойды. Наурыз мейрамы қарсаңында ректор Ф. Мұтанов басқарған қазулық делегация Сорбонна Париж-Ситэ 7 Дидро университетіне ресми іссапармен барып қайтты.

université
PARIS
DIDEROT
PARIS 7

Өткен жылдың желтоқсан айында аталған беделді университет делегациясы ғылым-білім саласындағы ұсыныстар мен мүмкіндіктерді талқылау үшін ҚазҰУ-ға іссапармен келген болатын. Келіссөз нәтижесінде 2017 жылдың 16 наурызында университеттер арасындағы екіжақты серіктестік туралы келісімшартқа қол қойылды.

Келісімшартта ғылыми тағылымдама, студенттер мен оқытушылар алмасу, бірлескен зерттеу жұмыстарын, кос дипломды білім беру бағдарламаларын дайындап, оны жүзеге асыру көзделген.

«Бұл серіктестікті стратегиялық деп атауға болады, себебі бұл келісімшарт Франция мен Қазақстан мүддесі үшін қажетті мамандарды даярлау мәселесінде көптеген сауалдарды бірлесе отырып шешуге мүмкіндік береді», – деп атап өтті ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов. Екі жақ химия, биология, физика және космология, математика, ақпараттық технологиялар бойынша серіктестікті дамыту жөнінде уағдаласты. Бұл ынтымақтастық аясында Нобель сыйлығының лауреаты Джорж Смут жұмыс істейтін космология зертханасында, сонымен қатар ҚазҰУ мен Париж Сорбонна Дидро университеттерінің зертханаларында бірлескен ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу жоспарланып отыр.

Университеттер осыған дейін де бірлесе отырып, құқықтану пәні бойынша жазғы мектеп жұмысын жүргізген болатын. Болашақта ғылымның бұл бағытындағы жұмыс Сорбонна Париж-Ситэ 5 Декарт университетімен бірлесу арқылы кеңейтілетін болады.

Іссапар барысында ҚазҰУ делегациясы Лотарингия университетіне де барып қайтты. Айта кетелік, бұл оқу орнымен бірге ҚазҰУ «Гео-Энергетика» Қазақстан-Француз ғылым-білім орталығының жұмысын жемісті жүзеге асыруда. 2009-2010 жылдары екі ел президенттері Н. Назарбаев пен Н. Саркозидің бастамасымен ашылған бұл орталықтың ЭКСПО-2017 қарсаңында стратегиялық маңызы зор екендігін атап өткен жөн. Бұл бағыттағы жұмыс серіктестіктің екінші деңгейіне жол ашып, оның негізінде баламалы және қалпына келетін қуат көздері, геоэнергетика салаларындағы мамандарды дайындау және қайта даярлау жөніндегі аймақтық хаб құру жоспарланып отыр. ҚазҰУ мен Лотарингия университеттерінің ұзақ жылғы тиімді серіктестігі ескеріле отырып, екі жақ жаратылыстану және әлеуметтік-гуманитарлық бағыттар бойынша ынтымақтастықты кеңейту мүмкіндіктерін де қарастырды.

ӨЗ ТІЛШІМІЗДЕН

БҰЛ АЙТЫС БҰРЫНҒЫ АЙТЫСТАН ӨЗГЕРЕК...

■ KAZNU.KZ

Эл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың бірінші проректоры Мұхамбетқали Бүркітбаевтың Порту университетінің вице-президенті Мария де Фатима Мариньомен кездесуі өтті.

Іс-шара барысында алғашқы болып сөз сөйлеген М.Бүркітбаев университет білімі мен білігі туралы қысқаша баяндап өтті. Порту университетінің вице-президенті Мария де Фатима Мариньон Қазақстанға, ҚазҰУ-ға алғаш келгенін атап өтіп, екі университет ынтымақтастығына ризашылығын жасырмады. Сондай-ақ, өз сөзінде ол Португалия университетінің білім беру жүйесіне шолу жасап өтті. Екі жақ кездесу аясында медициналық және биологиялық аспектілерге кеңінен тоқталып, келешекте осы бағытта жұмыстар атқарылатынын тілге тиек етті. Аталмыш негізде Португалиядан келген қонақтар, «Керемет» студенттерге қызмет көрсету орталығы мен биология факультетінде экскурсия жасайтын болады.

В Казахском национальном университете имени аль-Фараби прошла пятая ежегодная городская олимпиада по краеведению и туризму среди учащихся средних учебных заведений города Алматы.

Целью данного мероприятия является привлечение школьников и абитуриентов в ведущее высшее учебное заведение страны, а также продвижение туризма среди молодого поколения Казахстана. Организаторами пятой городской олимпиады по краеведению и туризму выступили Клуб развития туризма и спорта Казахстана «ЖасТур» при кафедре рекреационной географии и туризма КазНУ им. аль-Фараби и Управление туризма и внешних связей города Алматы.

Победителем пятой ежегодной городской олимпиады по краеведению и туризму среди учащихся средних учебных заведений города Алматы стала команда школы-гимназии «Zerde», 2 место заняла команда КГУ «Общеобразовательная школа № 129», 3 место заняла команда школы-гимназии №139, а четвертое место получила вторая команда КГУ «Общеобразовательная школа № 129». В номинации «Лучший капитан» был награжден ученик школы-гимназии «Zerde» Идрис Бексултанов.

Оспанов, айтыскер ақын Жандарбек Бұлғақов, «Білім-инновация лицейлері» халықаралық қоғамдық қорының президенті Дархан Өте, айтыскер ақын Күмісай Сәрсенбаевалар төрелік етті. Қазылар алқасына топқа түскен адуынды ақындардың ішінен жүзден жүйрік, мыннан тұлпарын анықтау оңайға соққан жоқ.

Тұғырлы тартыста ел жайын емірене жырлаған айтыскерлер бірінен-бірі оза шапты. Аркалыктан келген Тоба Өтепбаев «Оразалы Досбосынов» атындағы, Есілдің жағасынан келген Бек Шымат «Асылбек Ишанов» атындағы арнайы жүлдеге ие болды. Ал үшінші орынды алматылық талантты ақын Таңжарық Ержан мен Ақтаудың арланы Абай Жолмағанбет еншілесе, екінші орынды жас өрен, 8-сынып оқушысы Диас Өтепберген қанжығасына байлады. Орамды ойларымен көпшілік ықыласына бөленіп жүрген Ақ Жайықтың ақыны – Талғат Мықи бірінші орыннан көрінді. Байрақты бәйгенің бас жүлдесі Тараздың тарланы Әсет Дүйсебаевқа бұйырды.

Жазерке ҚАРАТАЕВА

Ө.А. Жолдасбеков атындағы студенттер сарайында «Білімдіге дүние жарық» атты республикалық жас ақындар айтысы өтті. Аламан доданы ҚР Білім және ғылым министрлігінің қолдауымен «Жәдігер жастары» қоғамдық бірлестігі мен «Білім-инновация лицейлері» халықаралық қоғамдық қоры бірлесіп ұйымдастырды.

өзгерістердің маңыздылығына тоқтала келіп: «Бүгінгі күнгі айтыстың мақсаты – ұлт өнеріне жанашыр жастарды тәрбиелеу, қазақ тілінің қоғамдық ролін арттыру», – деп шараның мақсатын айқындап берді.

Ақындар айтысына айтыскер ақын Айтақын Бұлғақов, Жетісу газеті бас редакторының орынбасары, ақын Жұматай

Еліміздің түкпір-түкпірінен жиналған 12 ақын ел мен жерді, білім мен ғылымды, халық арасында қордаланған өзекті мәселелерді өлеңге қосты.

Айтулы айтыс бұрынғыдан өзгерек. Атап өту керек, іс-шара Білім және ғылым министрлігінің басшылығымен алғаш рет өткізіліп отыр. ҚР БҒМ Жоғары және жоғары білімнен кейінгі білім департаментінің директоры Дархан Ахмед-Зәки айтыскер ақындарға сәт-сапар тілеп, ҚР Білім және ғылым министрінің арнау сөзін оқып берді. Онда Ерлан Сағадиев білім беру саласындағы

Кафедра эпидемиологии и гигиены медицинского факультета Казахского национального университета имени аль-Фараби провела акцию «Я знаю свой ВИЧ-статус!».

АКЦИЯ «Я ЗНАЮ СВОЙ ВИЧ-СТАТУС!»

Она направлена на привлечение внимания молодежи к вопросам заботы о своём здоровье и окружающих через регулярное тестирование и повышение навыков здорового образа жизни. Регулярное тестирование на ВИЧ-инфекцию, возможность узнать свой ВИЧ-статус и принять необходимые меры и решения о своей дальнейшей жизни на основе знаний о состоянии своего здоровья».

Мероприятие было проведено совместно с такими организациями, как: Казахстанский Союз людей, живущих с ВИЧ, Центрально-Азиатская Ассоциация ЛЖВ, Республиканский Центр по борьбе со СПИД, ЮНЭЙДС, Глобальный Фонд для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией, Проект USAID «Флагман» по ВИЧ в Центральной Азии, Центр по борьбе со СПИД г. Алматы, Проект «Будущее – мой выбор», который в партнерстве с компанией «Шеврон» реализует Образовательный центр «Білім – Центральная Азия».

На протяжении всей акции работала мобильная лаборатория Центра по профилактике и борьбе со СПИДом г. Алматы. Любой желающий мог сделать бесплатное экспресс-тестирование на ВИЧ-инфекцию на условиях анонимности и конфиденциальности, получить дотестовое и послетестовое консультирование специалистов, а также ответы на вопросы.

Данное мероприятие – это очередной шаг, приближающий конец эпидемии. Более 30 лет назад мировое сообщество столкнулось с проблемой ВИЧ, и, по данным ООН, сегодня в мире около 40 миллионов человек заражены вирусом иммунодефицита человека. Количество инфицированных в Казахстане

людей составляет порядка 23 тыс. человек, из них 4000 в Алматы.

Самое важное, что следует понимать нашей молодежи: «Категория риска» – это не только люди, употребляющие наркотики, работники секс-индустрии и представители сексуальных меньшинств. В категории риска сейчас каждый из нас. Носителем вируса иммунодефицита может стать человек любой профессии и любого образа жизни, потому что процент ВИЧ-инфицированных в нашем обществе неуклонно растет.

ВИЧ-инфекция географически распространена повсеместно, и в настоящее время официально зарегистрирована почти во всех странах мира.

Восприимчивость к ВИЧ у людей всеобщая. ВИЧ-инфекция не имеет ярких клинических проявлений, тем не менее, тщательно собранный эпидемиологический анамнез и физикальное обследование больного позволяют поставить предположительный диагноз, который может быть подтвержден лабораторной диагностикой. Но следует отметить, что через две недели после проникновения вируса ВИЧ в организм человек отмечает небольшое недомогание, субфебрильная температура, небольшое катаральное явление, увеличиваются лимфотические узлы верхнего пояса (шейные, подмышечные и, возможно, подключичные и локтевые), которые в течение 7-10 дней проходят, и человек зачастую не обращает на это внимание. Увеличенные лимфоузлы сохраняются на всю жизнь.

На сегодняшний день в мире нет специфических лекарственных препаратов или вакцин, которые полностью приводят к

выздоровлению от ВИЧ-инфекции. Имеются лекарственные препараты, которые относятся к поддерживающим препаратам и называются антиретровирусными препаратами (АРВ).

ВИЧ-инфицированные и больные СПИДом нуждаются в поддержке и внимании. Поэтому Законом Республики Казахстан «О профилактике заболевания ВИЧ/СПИД» предусмотрена их социальная защита и определены права: на уважительное и гуманное отношение общества, исключающее унижение человеческого достоинства; требовать сохранения в тайне сведений о состоянии своего здоровья, если условия и особенности их жизни и труда не создают угрозу для заражения других лиц; на профессиональную деятельность по избранной профессии, за исключением работы по специальностям и на должностях, установленных в специальном перечне; на бесплатное обеспечение лекарствами и другими средствами лечения в

амбулаторных условиях любого имеющегося у них заболевания.

Молодые люди должны знать: люди, живущие с ВИЧ, в общении не представляют никакой угрозы. Разговаривать, пользоваться одними и теми же вещами, есть и пить из одной посуды, обниматься и даже целоваться с человеком, инфицированным ВИЧ, совершенно безопасно! Нелепые стереотипы и отсутствие знания делают нас дикими и нетерпимыми. Наше невежество может ранить кого-то, стать причиной замалчивания проблемы, или спровоцировать социальный бойкот. Очень часто люди молчат о своем «статусе», потому что общество их не принимает. Проблема социальной лояльности сейчас очень остро стоит в нашем социуме.

Алия ТАБАЕВА, Анара ДАНИЯРОВА,
кафедра эпидемиологии и гигиены
медицинского факультета

БАҚ-тың атқаратын ролі зор

Бұқаралық ақпарат құралдары қоғам өмірінде үлкен рөл атқарады. Қазіргі уақытта БАҚ мүмкіндіктерін оң бағыттағы істерге ғана емес, теріс пиғылдағы әрекеттерге жұмылдыру көріністері байқалуда. Кейбір тұстарда біз БАҚ ақпараттары арқылы дегуманизация және деморализацияға деген жалпы үрдісті байқаймыз. Бұл дегеніміз, ең алдымен, адамның адамгершілік бейнесін кемсітушілікке, бұрмалаушылыққа алып келеді. Күнделікті өмірдегі мәселелер, зорлық-зомбылық және материалдық жетістікті ашық және жасырын насихаттаудың нәтижесі – адам өмірінің, жалпы қалыптасқан моральдық нормалардың өзгеруіне, қоғамның рухани нормаларының табиғи тепе-теңдіктен шығуына алып келді. Газет беттерінде және теледидар экранында бұрын ақылға қонымсыз және ұят нәрсе болып көрінетін дүниелер ендігі кезде қалыпты жағдайға айналып отыр.

Бүгінгі таңда көп отбасыларда теледидар мен радиодан бөлек, компьютерлер бар. Халықаралық коммуникациялық жүйелер күннен-күнге дамып отыр. Сондықтан да осыған қарсы салмақ қажет. Мұндай альтернатива ретінде ежелгі заманнан бері дінді атай аламыз. Дін тұрақтандырушы және реттеуші фактор болып табылады. Әлемдік конфессиялардың адамгершілік нұсқамаларының бірін-бірі қайталайтындығы да бекер емес. Дін мемлекеттен ажыратылған, дегенмен біздің Конституция мемлекеттің әр азаматының ар-ождан бостандығы бар екендігін алға тартады. Қазіргі заманғы мемлекеттер өзіндік тұрғыдан діни емес және прагматикалық мақсаттарды көздейді. Бірақ, мемлекет объективті тұрғыдан қоғамның тұрақтылығын сақтауда және қалыптастыруда дінге сүйенуге ынталы. Мемлекеттік және діни ұйымдардың қызметтері де кейбір жерде сәйкес болады. Мемлекеттің діни бірлестіктер мен ұйымдарға көрсетілетін жәрдемі мен қолдауы қоғамның игілігі үшін болатындығын түсіну қажет. БАҚ адамдардың ақылы мен есіне ерекше әсер ететін, қоғамды басқарып отыратын күдіретті қару десек те болады. Сол үшін мемлекет әрқашан бұқаралық ақпарат құралдарында болатын діни насихатты қадағалап отыруы тиіс.

Қазіргі кезде көптеген дінтанушылар мен ғалымдар елімізде дәстүрлі исламнан тыс идеологияны насихаттап жүрген сайттардың кедергісіз әрі бақылаусыз жұмыс істеуіне алаңдаушылық білдіріп, оларды шектеу қажеттігін көтеріп жүр. Олардың сенім тұғырнамасында жалпы ұлтшылдыққа, елдікке, отаншылдыққа қарсы насихат көп. Олардың тарататын насихаты халқымызда қалыптасқан, түбі мұсылманшылықтан өрбитін ата-ананы қадірлеу, үлкенді сыйлау, өзара түсіністік, ынтымақ, биязылық, сыпайылық сияқты асыл қасиеттерді мансұқтауда. Қазіргі қазақ жастарына ең қауіптісі – осы теріс ағымдардың үгіт-насихаты.

Ислам дінін сол сайттардан үйренген кейбір жастарымыз дәстүрлі емес ағымдар өкілдерінің қатарын толықтырып келеді. Мұндай сайттардың көпшілігі қазіргі кезде бұғатталып жатыр. Дегенмен қоғамның тыныштығын бұзбау мақсатында әлі де көптеген жұмыстар атқарылуы тиіс. Бұл ретте мемлекеттегі діни тұрақтылықтың, береке-бірліктің сақталуы үшін БАҚ-тағы түрлі ақпараттардың халыққа жариялану ісінің мұқият қадағаланғаны абзал.

А.Д. ҚҰРМАНӘЛИЕВА,
профессор;
М. АЛПЫСБАЙ,
«Дінтану» мамандығының 3-курс студенті

Тарих, археология және этнология факультетінің № 10 Студенттер үйінде дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының доценті Ерке Қартабаеваның жетекшілігімен студенттер арасында «Дінде шектен шыққандар» атты дөңгелек үстел өткізілді.

Келелі мәселе

Жастардың бойында дінге деген дұрыс көзқарас қалыптастыру, діннің дұрыс бағытын айқындау мақсатында өткен шараның доцент оқыған кіріспе дәрісінде алдымен діннің пайда болу тарихы, таралуы, тармақтары жайлы көптеген мағлұматтар берілді.

Қазіргі таңдағы исламдағы көптеген шектен шыққан, радикалды ағымдарды бір сөзбен «сәләфия» деген атаумен топтастырып атап жүргендіктен, Ерке Тамабекқызы осы ұғымның мәнін ашуға тырысты. «Сәләфия» сөзі тілдік жағынан «өткен», «ілгері», «алдыңғы» деген мағынаға ие. «Сәләф» сөзі бастапқыда, ислам тарихының алғашқы үш ғасырында ғұмыр кешкен ізгі ұрпаққа қатысты қолданылған. Оның негізі Мұхаммед пайғамбардың (с.ғ.с.) Нұғман бин Бишар арқылы жеткен мына бір хадисіне сүйенеді: «Адамдардың игі-жақсылары – менің ғасырымдағылар, содан соң олардан кейін келгендер. Олардан кейін, бірінің куәлігі сертінен бұрын және серті куәлігінен бұрын берілетін қауымдар келеді». Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) көрсеткен осы алғашқы ұрпақтарға қатысты бірте-бірте «сәләф салих» – «бұрынғы игі-жақсылар» деген ұғым қолданыла бастаған. Алайда, қазіргі таңда «сәләфия» терминінің мағынасы да, қолдану аясы да түбегейлі өзгеріске ұшыраған. Өздерін сол игі жақсылар буынына қатыстымыз деп есептейтіндер тарапынан мағынасы бұрмаланғанын тілге тиек етті доцент. Олардың кейбірі өздерін ғана «сәләфтардың мұрагеріміз, бізден басқа сәләфи жоқ» деп санайды. Олардың сәләфия туралы түсініктері болмашы мәселелер

төңірегінде шоғырланып, сәл нәрседен талас тудыруға бейілдіктерін аңғартады.

«Дінде шектен шығушылардың бағыты мұсылмандардың дамуына, діни диалогты жаңғыртуға, жалпы алғанда ислам әлемі қажет етіп отырған өрлеу жолына анық кедергі келтіреді. Бұл фанаттық бағыт – шектен шығуға үгіттейтін идеологияның негізгі ұйытқысы, қоғамның бөлшектенуіне, адамзаттың өмір көшінен кері қалуына, дертке шалдықтыратын киял жетегінде жүріп, өзіне немесе қоршаған ортаға деген қатынастан тыс қалуға, оқшау өмір сүруге шақыратын қайнар көз. Сондықтан жастар мұндай экстремистік, радикалды діни ағымдардан бойын аулақ ұстап, дұрыс діни бағытта болуы үшін, ең алдымен діни сауаттың көтеруі қажет», – деген ол өз ой-тұжырымын дәйекті бекітті.

Сонымен дөңгелек үстелде діннің саяси фактор негізінде бұрмалануы, дінде терроризмге, экстремизмге шақыратын көптеген ағымдардың пайда болуы, оның қазіргі қоғамға, соның ішінде жастардың ой-санасына кері әсері жайлы өткір мәселелер талқыланды. Дінді жамылып алып, жастарға өздерінің теріс пиғылдарын таңып, дінді ұрандайтын топтардың іс-әрекеттері жайлы және олардың зардаптарының қаншалықты көлемді екендігі туралы кеңінен сөз қозғалды.

Дана ОМАРБЕКОВА,
Орал КЕНЖАЕВА,
тарих, археология және этнология
факультетінің 3-курс студенттері

Стандарт де-факто

Огромное количество информации и документации сегодня появляется вначале на английском языке. Чтобы человек мог успешно жить в информационном пространстве и эффективно применять наиболее популярные и качественные продукты IT-индустрии в своей деятельности, ему необходимо знание английского языка. Пока необходимая информация будет переведена или адаптирована кем-то, может пройти много времени, и информация устаревает, да и в процессе перевода нередко искажается смысл. При достаточно хорошем знании языка всегда лучше читать документацию в оригинале.

Так сложилось в мире, что английский язык стал стандартом де-факто: практически в любой стране, в любом онлайн-сервисе можно решить свою проблему, зная только один этот язык. Хорошее владение английским также открывает доступ к огромному количеству конференций и семинаров, проходящих по всему миру.

Основные тенденции, намеченные администрацией КазНУ им. аль-Фараби, – это расширения международных контактов в научной и академической сферах, что невозможно без распространения знаний в области профилирующих предметов на иностранных языках.

В КазНУ им. аль-Фараби активно содействуют внедрению и развитию преподавания ряда предметов в университете на английском языке. Это вызвано необходимостью соответствовать современным требованиям в области высшего образования, которые предъявляет к высшим учебным заведениям МОН РК. В 2016/2017 учебном году курс «Информационные и коммуникационные технологии» (ИКТ), который преподается почти на всех факультетах университета, студенты изучали на английском языке. По этому опыту можно сказать, что налицо виден переход студента на новый уровень мышления и понимания своих возможностей. Результаты обучения показали, что это была очень интересная и полезная практика. Студенты успешно проверили себя на восприятие новой информации на английском языке. Обучающиеся приобрели не только знания в IT-терминологии на английском языке, но и способность понимать английский текст и с легкостью применять его, обсуждая и анализируя материал на уровне креативного пользователя IT-технологий в своей будущей профессиональной деятельности.

Л.Б. РАХИМЖАНОВА, Т.Х. ХАКИМОВА,
механико-математический факультет

Не секрет для нас тот факт, что большинство лучших курсов, учебных и справочных материалов доступно именно на английском языке. Главной задачей любой образовательной системы является выпускник, умеющий эффективно использовать полученные знания в своей профессиональной деятельности. В современном обществе необходимо и креативное мышление, и для любого человека, работающего в креативной области, незнание английского языка критично.

Во дворце студентов им. У. Жолдасбекова прошел конкурс «Халықаралық Наурыз» с участием представителей художественной самодеятельности Тюркских народов

ВЕЛИЧИЕ В ПРОСТОТЕ

Выдающемуся ученому с мировым именем, основателю казахстанской химической каталитической школы Д.В. Сокольскому 4 апреля 2017 года исполнилось бы 107 лет. Вот уже более 30 лет его нет с нами, но его благодарные соратники, ученики и последователи на факультете химии и химической технологии КазНУ им. аль-Фараби провели презентацию книги о «великом учителе», изданной в рамках серии книг «Өнегелі өмір». На встречу пришли его ученики – доктора и кандидаты наук Б.К. Кузембай, В.А. Голодов, С.Р. Конуспаев, А.Т. Масенова, Д.Х. Чурина, К.Д. Досумов, Н.Н. Гуделев, Г.Д. Протопопова, Р.К. Нурбаева, а также ППС, сотрудники и студенты факультета. Со вступительной речью о жизни и творческом пути великого ученого выступил декан факультета Е.К. Онгарбаев.

Наиболее важным научным достижением он считал разработку и создание теории оптимизации катализаторов гидрогенизации. В рамках этой теории им был разработан потенциометрический метод изучения работающих катализаторов-электродов. Основные научные интересы Д.В. Сокольского посвящены теории и экспериментальным исследованиям процессов каталитической гидро- и дегидрогенизации органических соединений. В 1950-е годы им с сотрудниками были разработаны методы точного определения активности катализаторов, величин энергий и характера химической связи молекул реагента с поверхностью катализаторов, а также всех изменений поверхности в ходе реакции посредством измерения электрохимических

потенциалов работающих катализаторов-электродов.

В течение ряда лет Д.В. Сокольский был проректором по научной и учебной работе КазГУ им. С.М. Кирова, занимал пост Главного ученого секретаря Президиума АН РК (1951-1955), был первым Вице-президентом АН РК (1965-1976) и членом Президиума АН РК до последних дней.

Под руководством Д.В. Сокольского более 260 человек стали кандидатами химических и технических наук, 27 ученых – докторами наук, 4 из них стали академиками.

Результаты его титанического труда обобщены в 16 монографиях, им написаны около 2000 статей, защищены более 400 авторских свидетельств и 20 зарубежных патентов. Многолетняя и плодотворная деятельность академика Д.В. Сокольского получила признание научной общественности и обусловила создание в г. Алматы в 1969 г. второго в СССР исследовательского центра в области катализа – Института органического катализа и электрохимии АН КазССР (ныне – Институт топлива, органического катализа и электрохимии НАН РК), директором которого Дмитрий Владимирович был до конца своих дней.

Научная деятельность Дмитрия Владимировича – замечательный пример плодотворного использования знаний и способностей для решения самых разнообразных задач. Широкому разветвлению работ по каталитической гидрогенизации в стране во многом способствовала изданная им в 1962 г.

книга «Гидрирование в растворах», ставшая настольной книгой исследователей всего мира, работающих в области жидкофазной гидрогенизации. Она была переведена на английский язык и издана в Израиле и США.

За выдающиеся заслуги Сокольскому Д.В. присвоено звание Героя Социалистического Труда, он награжден орденом Ленина, двумя орденами Трудового Красного Знамени, орденами Дружбы Народов, значком «Знак Почета», медалями СССР. В 1975 г. академик Д.В. Сокольский был избран почетным доктором Будапештского политехнического университета.

Несмотря на всемирную известность и столь титаническую работоспособность, целеустремленность, направленную на достижение конкретных результатов, академик Д.В. Сокольский до конца своей жизни оставался простым, открытым для творческой молодежи, доброжелательным человеком и учителем, умеющим личным примером зажечь огонь познания и повести за собой многих. Это величие, заключающееся в простоте, и позволяет нам последующему поколению ученых и педагогов с гордостью представлять, созданную академиком Д.В. Сокольским каталитическую школу. Память о выдающемся ученом, запечатленная в книге «Өнегелі өмір», – есть не что иное, как всенародная любовь и восхищение человеком, перед величием которого следует преклонить колени.

Профессор Е.А. АУБАКИРОВ,
доцент Ж.Х. ТАШМУХАМБЕТОВА

Продолжение. Начало на 1 стр.

ОЧЕРК О ТУЛЕГЕНЕ МАСЕНОВЕ

В 1946 году он возвратился в КазГУ, где прошел путь от ассистента до профессора. В 1954 году защитил кандидатскую диссертацию, докторскую – в 1967 году. В 1968 г. утвержден в звании профессора, в 1974 г. ему присвоено звание Заслуженного деятеля науки Казахстана, в 1983 г. избран членом-корреспондентом

Академии наук КазССР.

Т. Масенов создал в Казахстане свою научную школу по сравнительной морфологии позвоночных животных. Он автор более 200 научных работ, 2 монографий. Под его научным руководством защищено 3 докторских и 11 кандидатских диссертаций.

Под его руководством выпущены десятки сборников кафедры, факультета и совместно с Институтом эволюционной морфологии АН СССР. Научные работы Т. Масенова получили широкую известность среди ведущих биологов СНГ и за рубежом. Он входил в состав авторского коллектива фундаментального многотомного издания АН СССР «Фауна СССР и сопредельных стран», а также был в составе Советского Комитета при ЮНЕСКО «Человек-биосфера».

Наряду с научно-исследовательской деятельностью, Т. Масенов вел большую педагогическую работу: организовал и более 20 лет заведовал кафедрой цитологии, гистологии и эмбриологии КазГУ. Как видный деятель биологического образования входил в состав Всесоюзной научно-методической комиссии по биологическому образованию МинВУЗа СССР и МинВУЗа КазССР. Им переведены на казахский язык учебник «Зоология» для ВУЗов и учебник зоологии для средних школ.

Главным делом его жизни была научно-педагогическая работа со студентами. Более 60 лет он читал лекции, которые запомнились многим поколениям выпускников биофака КазГУ широким синтетическим подходом, богатством содержания и глубиной обобщения. Выпускники биофака запомнили профессора Т. Масенова как вдумчивого, глубоко и всесторонне знающего педагога, хорошего рассказчика и прекрасного оратора.

Тулеген Масенов награжден орденами Октябрьской революции, Отечественной войны, более 15 медалями, а также Грамотами Верховного Совета Казахстана, союзного и республиканского Министерства образования и Академии Наук.

Такие люди, как Тулеген Масенов, составляют человеческий капитал земли, ее золотой фонд и являются примером искреннего служения науке и своей Родине.

Алма МАСЕНОВА,
д.х.н., зав. лабораторией каталитического
синтеза им. С. Бижанова;
Элеонора КОЖАБАЕВА,
зам. зав. кафедрой по НИР и
международным связям

30 наурыз күні Корея Республикасының Денсаулық сақтау және дәулеттілік министрінің орынбасары Банг Мун Гюв ҚазҰУ-ға ресми іссапармен келеді

■ ӨЗТАНУ

Адам дүниеге не берсе, соны алады

Адам бойында ұлы да орасан мүмкіндіктер, интеллектуалдық, моральдық күштер бар. Бүгінгі күні адам туралы 7 миллионға жуық мәлімет белгілі. Олар тіршілікке пайдалы болғанмен, адамның өз-өзі туралы ақиқат білімді бере алмайды. Өзі туралы білімді әрбір адам ішкі дүниесіне назар аударғанда ғана ала алады.

Қазіргі масс-медия құралдары адамның өз бойынан жаман қасиеттерді ғана (артық салмақ пен ұқынсыздықты, талғамсыздықты) көріп, дүниені, өз өмірін пессимистік тұрғыдан қабылдауына ықпал етіп жатқаны жасырын емес. Ондай пессимизм индивидуалды және коллективтік қатынастардағы үйлесімді жоюда. Өмір – адамның айналадағы адамдармен, заттармен, табиғатпен, Құдаймен қарым-қатынасының жиынтығы. Ол қатынастардың мәні – өмірлік қуат алу және қуат беру. Қуат сапалы, яғни позитивті болса, қатынастар да үйлесімді. Адам дүниеге не берсе соны алады. Әрбір азаматтың – өзінің меншікті рухани дүниесіне толық құқылы, жетілген, мінсіз де ұлы тұлға сезінуіне мүмкіндігі бар. Тұлғалы азаматтардан құралған қоғам ғана барынша өркендеп, адам өмірінің сапасы жақсармақ. Сондықтан, өміріміздегі жағдайларды туындататын сана тегіктерін тануға көмектесетін, өмірлік сабақтар беретін дәрістер мен шаралар аса қажет.

Білімді де жан-жақты толысқан тұлға тәрбиелеуде әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да атқарылып жатқан жұмыстар көпке үлгі боларлық. Университет басшысы Ғ. Мұтановтың бастамасымен кең қанат жайған «Айналанды нұрландыр», «ҚазҰУ студенті оқуға тиіс 100 кітап» жобалары аясында барлық факультеттер мен Студенттер үйлерінде жастардың өзін-өзі жетілдіруіне, оларды ізгілікке, қайырымдылыққа, адамгершілікке үндеген шаралар үнемі өтуде. Себебі, өз тұлғаның тереңіне бойлап, өз-өзіңізді, өз жаныңыздың қазынасын іздеп табу арқылы Сіз ерекше іс жасайсыз, рухани күшіңізді қалыптастырып, айналаға мейірім-махаббат тарату арқылы Сіз – дүниені жақсартасыз. Сондықтан өзін тану – нағыз адами болмысты табу, бұл өмірде өзінді жүзеге асыру стратегиясы болып табылады.

Елімізде адам рухының күші мен потенциалына негізделген «Өзін-өзі тану»

теориясын негіздеген және осы салада жазылған еңбектердің авторы Сара Назарбаева болып табылады. Өз еңбектерінде Сара Алпысқызы адамның әлемдегі, қоғамдағы жаңа позициясы тұлғаға, оның жаратылыстық және мінез-құлықтық ерекшеліктеріне жана дүниетанымдық тұрғыдан назар аударады.

Мамандардың пікірінше, адамның күнделікті бір күні – ұйқысының қану-қанбауы, жалпы көңіл-күйі, қарым-қатынас мәселелері, ауа райының әсері – орта есеппен 2000 микрооқиғадан құралады. Бастан-аяқ сәтсіз күн болғанда да, ішкі позитивизм мен оптимизмді сақтау үшін адам өз жан дүниесінің ішкі құрылымындағы әрбір механизмінің қандай режимде жұмыс істеп, қай сәтте қандай нәтиже беретінін толық біліп-менгерген шеберге айналуға тиіс. Ал өзін таныған адам – өзгені де жаңылмай таниды, қабылдайды, қатесін кешіріп, қажет болғанда жан шуағын төгіп, дүниені жақсарта, жетілдіре түседі.

Айналада, жеке адам өмірінде болып жатқан оқиғаларда терең астар, құпия мән, андай білгенге тағылымды сабақ бар. Көргенін біржақты қабылдаумен шектелетін адам өз өмірінің маңызды оқиғаларын саналы күй мен сезімде қабылдап, шығармашылықпен жауап қатуына мүмкіндігі болмайды. Олай ету, ете алу – маңызды. Дәл сол сәттегі эмоциялар билігінде болғандықтан, шалағай, автоматты түрде эмоциялық реакция жасайды. Бұл – тәуелділіктің, құлдықтың түрі. Мысалы, айналадағылардың Сіздің мүсінділігіңізге таңырқағанынан «Сіз дегеніміз – Сіздің сырт келбетіңіз, ал сұлулық – дене формалары ғана» екендігіне сеніп, өз-өзіңізге беретін бағаныз – қазіргі түр-келбетіңіздің тәуелділігіне ұшырайды. Бұл – физиологиялық құлдық (бұдан өзге құлдық түрлері: психологиялық, моральдық, материалдық, әлеуметтік). Нағыз баға ешқашан сыртқы факторларға негізделмеуге тиіс. Себебі сыртқы атактар, белгілер – жалтырақ орамалар. Сізді нағыз «меніңізден», индивидуалдылығыңыздан айырады.

Нағыз жетістік – заттар арқылы келмейді. Нағыз жетістік адамның ішкі дүниесінде жасалады. Өзін эстрадалық кумирмен, футбол командасымен, «жұлдызбен», затпен, идеямен ойша біріктіріп, өз тұлғасын жойып алған адамның өзіндік рухани сұлулығы жойылып, өзі де адамзат үшін ғайып болады. Өзіңіздің нағыз «меніңізді»: өзіне-өзі көңілі толатын, күшті де мейірімді, айналаға жан сұлулығы мен жылуын тарататын тұлғалық қасиеттеріңізді ашыңыз.

Адамның өзін-өзі тануы оны жаңа асуларға – ұлты мен мемлекетін ардақтауға, асқақтатуға, патриотизмге, адамзатты шын құрметтеуге жетелейді. Өз өміріңізді өзіңізден тысқарыда өткізбей, өз-өзіңізге айналуға ұмтылыңыз!

Гауһар АБДРАСИЛОВА,
Әміржан БУХАЕВ

■ МЕНІҢ ҚАЛАШЫҒЫМ

Бүгінгі таңда, тіпті демалыс күндерінің өзінде де, табиғат аясына шығып, таза ауамен дем алып, төңіректі тамашалауға қол тие бермейді. Соның кемшілігін сабақтардың арасында бос уақыт бола қалған кезде университет қалашығының у-шудан тыныш, жайлы жерлерін аралап қайту арқылы толықтыруға тырысамын. Мен білетін бірнеше шағын аумақтар бар. Соның бірі қалашықтағы бұлақ жағалауы: оң жақ жағалауымен көпірге дейін көтеріліп, сол жағалаумен ылдифа түссеңіз, 300 метрдей жол жүресіз. Менен басқа да адамдар қыдыратын болса керек, екі жағалауда да жалғызаяқ соқпақ бар. Жазда жапырақтың сыбдыры, сарыбауыр шымшық, қара сайрауық, мысықторғай, дыркептер, сарыжағал қараторғай сияқты құстардың әніне бұлақ сылдыры қосылып, табиғат құшағында жүргендей әсер қалдырады.

Жапырақтың сыбдырына БҰЛАҚ СЫЛДЫРЫ ҚОСЫЛҒАН ЖЕР

Университетімізде осы бұлақ маңын ретке келтіру мәселесі орынды көтеріліп, құрылыс жұмыстары басталып та кетті. Осы орайда бұлақ маңын көркейтуге қатысты ойларымды ортаға салғым келеді.

Одақ кезінде Санкт-Петербург қаласында бірнеше мәрте болғаным бар. Сонда Фонтанка, Мойка, А.С. Пушкин жараланған аты шулы Черная речка сияқты шағын өзендердің жағалауы гранитпен көмкеріліп, қалаға ерекше әр беретін нысандарға айналғанын көріп таңғалғанмын. Біздің университет аумағы арқылы ағып өтетін бұлақтың жайын ойлағанда солар еске түсті.

Қазіргі университет қалашығы орналасқан аймақ біздің студенттік шағымызда, 1960 жылдардың соңы 1970 жылдардың басында алма бақтары өскен қаланың шеті болатын. Қыс кезінде №9 траллейбуспен келіп, шаңғы теуіп қайтқан кездеріміз әлі есімде. Сол заманнан қалған, қартайып, күшті жел соққан сайын қирап жатқан зәулім теректер бар. Соларды отап, орнына жас ағаштар отырғызсақ. Сонымен қатар Шарын өзенінің аңғарында үштік дәуірден бері сақталып қалған реликт деген ағаш түрі бар. Ғылыми әдебиеттерде «Шаған» деп жазылып жүр, жергілікті халық «Ерен» деп атайды. Көрікті өсімдік әрі ұзақ жасайды. Шарын мемлекеттік ұлттық табиғи паркінде 600-700 жыл жасаған ерен ағаштары кездеседі. Осы ағаш түрі егілсе деймін, себебі бұлақ жағалауы осы түр үшін қолайлы жер: өзіне тән ерекше ылғалды микроклиматы бар, көктемгі қар еріген кезде, жазғы нөсерлерден кейін бұлақ тасып, шағын жайылмасы да су астында қалады, су жағалаудағы ағаштарының

түбіне дейін жетеді, шаған ағашына керегінің өзі де осы. Туристік проспектілерде «Ясенева роша» аталып жүрген, Шарын ұлттық табиғат паркінің ерекше нысандарының бірі, осы шаған ағашы өсетін Сарытоғай деген жер.

Ұлттық паркте тәлімбақ бар, ағаш көшеттерін сонан алуға болар еді. Нәтижесінде өзіміздің кішкене «Шаған саябағымыз» болар еді. Жалпы осы аумақты студенттер, оқытушы-профессорлар құрамы тынығатын рекреациялық нысанға айналдырсақ деймін.

Сондай-ақ шағын саябаққа өзіне лайықты ат қою үшін байқау жарияланса, бұлақтың орысша «Поганка», қазақша «Теріс құлақ» деген атаулары жағымсыз, дөрекі естіледі. Екіншіден, бұлақтың екі жағында да біршама тегіс алаңшалар бар, сол жерлерге жазғы 2 кафе орналастыруға болар еді. Әрі жыл сайын студенттер мен магистранттардың арасында байқау жарияланып, бизнес-жоспарларына қарай кафелер бір жылға басқаруға берілсе. Студенттер бизнестің алғашқы дәмін татып, тәжірибе жинар еді.

Әлемге әйгілі «Жапон бақтарының» аумағы кейде 0,5 гектарға да жетпейді. Жапондықтар сол шағын бақтарды ерекше әрлеп, өнер туындысы деңгейіне жеткізген. Бақтың көркін тамашалап, тынығуды дәстүрге айналдырған. Біздің бұлақтың бойын да «Жапон бақтарынан» еш кем емес, университеттің мақтанышы болатын нысанға айналдырсақ деген тілегім бар.

Қаршыға КӨШКІМБАЕВ,
б.ғ.к., биофизика және биомедицина кафедрасының доценті

ТАНЫМДЫҚ САҰЫС

Наурыз айында картография және геоинформатика кафедрасы 3-курс студенттерінің ұйымдастыруымен «Айналанды нұрландыр» жобасы аясында кафедра күніне орай №4 Студенттер үйінде «Жастар біздің болашағымыз» атты танымдық сайыс болып өтті.

Бұл танымдық сайыс «Таныстыру», «Жауап бер!», «Кім суретші, кім тапқыр?», «Құлаққап» сияқты кезеңдерден, сондай-ақ әр топтардағы жігіттердің жігерлігі мен физикалық шеберліктерін айқындау мақсатында спорттық ойындарға арналған бөлімдерден тұрды. Ойын соңында «Финал» деп аталатын шешуші кезең ойнатылды.

Студенттердің білімі, тапқырлықтарына, ойлау шеберліктеріне баға беру мақсатында кафедра оқытушылары Мұратбек Құдайбергенов пен Гүлбану Байдәулетовалар қазылық етіп, ойын соңында сайыстың сайыпқырандарын анықтап берді. Нәтижесінде бақтары мен баптары қатар шапқан, дайындықтарының басқалардан бір саты жоғары екендігін дәлелдей білген «BEST» тобы бас бәйгені қанжығаларына байлады. Ал, «Болашақ», «Қазақ», «Глобус» топтары сәйкесінше бірінші, екінші, үшінші орындарды бөлісіп, марапаттарға ие болды.

Бұл танымдық сайыстың нәтижесінде ертеңгі күні еліміз деп еміреніп, ел еншісін ешкімге бермейтін, ұлтының ұлдары болардай, бойларында күші мен жігері жалындап тұрған тағы бір жас буынның болашаққа қадам басып келе жатқаны байқалды.

Л. ШЕКТІБАЕВА,
картография және геоинформатика кафедрасының 3-курс студенті

ВОЗВРАЩАЯСЬ НА РОДНУЮ КАФЕДРУ...

За год обучения в Университете Тэджон мой уровень корейского языка значительно повысился. Однако это был лишь процесс практического применения уже приобретенных мною знаний в стенах нашей кафедры.

Благодаря нашим высококвалифицированным преподавателям, уже тогда у меня был достаточно высокий уровень языка и меня определили в самую продвинутую группу. За полгода я уже окончил Центр корейского языка и следующие полгода я изучал различные дисциплины, связанные с моей будущей профессией на корейском языке, совмещая это с работой в Департаменте международного сотрудничества Университета Тэджон. Так же представляя Университет Тэджон, я участвовал в международном конкурсе эссе и ораторского мастерства на корейском языке. Показав лучший результат среди иностранных студентов с разных стран, я занял первое место.

Во время обучения в Корее я был принят в команду "Task Force" при посольстве РК. Task Force — это оперативная группа, сформированная посольством РК из числа граждан Казахстана, проживающих и обучающихся в Республике Корея и владеющих высоким уровнем корейского языка. На тот момент одной из главных задач Task Force было качественная подготовка и проведение государственного визита Президента Казахстана Нурсултана Назарбаева в

Южную Корею. У каждого члена Task Force были свои обязанности. Мне же поручили сопровождать Президента Казахстана на всех его встречах. Также, я был переводчиком на презентации биографии Нурсултана Назарбаева, которая проходила в Университете Ёнсеу. Во время презентации я переводил начальника канцелярии президента М. Касымбекова, Чрезвычайного и полномочного посла РК в Корее Д. Бакишева, депутата Парламента РК Бейсенбаева, ректора КазНУ им. аль-Фараби Г. Мутанова и др.

Во время работы в посольстве РК в Корее я смог поучаствовать в реальных переговорах по различным направлениям, тем самым глубже вникая в процесс

развития казахстанско-южнокорейских отношений. Так же получил несколько предложений о работе корейских компаний.

Я провел очень продуктивный и результативный год в Корее. И я могу с уверенностью сказать, что это во многом заслуга высококвалифицированных преподавателей родного университета, кафедры Дальнего Востока КазНУ им. аль-Фараби, которые подготовили меня к этому.

Жаналд ТАЖИБАЕВ,
студент 4-го курса кафедры Дальнего Востока

«Сұңқар» студенттер кәсіподағы 2012 жылдан бері ұйымдастырып келе жатқан университетіміздің дәстүрлі, ең үздік жобасына айналған «Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ең үздік студенттік тобы» байқауы болып өтті.

Бұл жобаның басты мақсаты — студенттердің белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру, үздік студенттер тобын шығару және ынталандыру. Студенттердің жалпы оқу үлгерімі, ғылыми, мәдени және қоғамдық шаралардағы белсенділігі, өзін-өзі басқарудағы ұйымдастырушылық қабілеттері сыналатын «Ең үздік студенттік топ — 2016» байқауы түрлі кезеңдерден тұрды.

Байқау барысында факультеттен суырылып шығып, университеттік деңгейде де тапқырлығымен, білімділігімен және ұйымдастырушылық қабілетімен өздерін жоғары деңгейде көрсетіп, университетіміздің «ең үздігі» атағын алған география және табиғатты пайдалану факультеті метеорология және гидрология кафедрасының «Метеорология» мамандығының 4-курс

ЕҢ ҮЗДІК ТОП

студенттері болатын. Студенттерге сыйлық ретінде Астананың туған күніне орай Елордамызға жолдама берілді.

Айта кету керек, Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған «Almaty youth AWARDS» жобасы аясында Алматы қаласы ЖОО-лары арасында ұйымдастырылған «The best student's group» қалалық байқауында да бұл топ бірінші орынды иеленді.

Университеттік және қалалық деңгейдегі сайыстарда жеңіске жеткен, білім, ғылым және өнер жолында озып шыққан дарынды, үздік

«Метеоролог» студенттерін құттықтау мен үшін мақтаныш! Осы студенттерді тұлға ретінде қалыптастырып, рухани күш беріп жүрген факультетіміздің тәрбие жөніндегі декан орынбасары Жұмалипов Айдар Рахметұлын және кафедра мұғалімдерін де құттықтағым келеді! Білім мен ғылым ісінде бірігіп қимылдасак, шығар шыңымыз әрқашан биік боларына сенімдімін!

А.Р. СҮЛЕЙМЕНОВА,
метеорология және гидрология кафедрасының эдвайзері

УНИВЕРСИТЕТ вне коррупции

В рамках проекта КазНУ им. аль-Фараби «Университет вне коррупции» магистранты специальности «Международное право» и «Международные отношения» 1 курса факультета международных отношений провели обсуждение на английском языке актуальных тем «Что такое международная коррупция? Какие законы о коррупции мы знаем? Знаем ли мы законодательство Республики Казахстан о противодействии коррупции?» и многие другие вопросы.

Среди глобальных проблем современности, от решения которых зависит дальнейшее развитие мирового сообщества в новом столетии, одной из самых острых является проблема коррупции. В условиях глобализации она приобрела новое качество и транснациональные формы и является серьезнейшим противоречием глобализации, одним из вызовов мировому развитию.

Среди вопросов, наиболее остро стоящих перед современным образованием и воспитанием, наиболее трендовым считается ответственность за новое поколение. Целью образования и воспитания сегодня является профессионально компетентная, инициативная, творческая молодежь, наделенная чувством долга и ответственности перед обществом. В современном обществе воспитание осуществляется главным образом через специальные педагогические системы, которые также осуществляют формирование антикоррупционной культуры посредством комплекса мер образовательного характера.

Коррупция сама по себе является пороком общества. На основании проведенных социологических исследований некоторых ученых, было выявлено, что из 31 проблемы на первом месте у молодежи стоит инфляция, а на втором — коррупция. Молодежь волнует коррупциогенная составляющая в обществе, поэтому эта тема вызвала интерес и бурное обсуждение у студентов. Основным докладчиком по этой теме был студент кафедры международного права Ермеков Алибек, который сделал презентацию о международной коррупции, о рисках, о международных конвенциях и конвенции ООН против коррупции. Студент Абил Сырым разъяснил некоторые понятия нормативных правовых актов Республики Казахстан, а также выразил свою точку зрения относительно обсуждаемого вопроса. В дискуссии приняли участие Калматаева Диана, Акпамбетова Айгерим и другие магистранты.

А.Ш. БАЙТУКАЕВА,
и.о. профессора кафедры дипломатического перевода

Шеберлік сағаты

Тарих, археология және этнология факультетінің оқытушысы, доцент Құралай Баудиярованың жетекшілігімен біз, «Мұражай ісі және ескерткіштерді қорғау» мамандығының 3-курс студенттері ҚазҰУ қалашығындағы Биология музейінде өткен таксидермиялық шеберлік курсына қатыстық.

Биология музейі алғаш рет 1936 жылы зоология кафедрасының жанынан зоология мұражайы болып құрылып, сол уақыттан бері музей қоры 5000 жәдігерге дейін толықты. Бүгінде музейде Қазақстанның фаунасынан хабар беретін жануарлардың, құстардың тұлпарларымен қатар Арал, Каспий теңіздерінен әкелінген балықтардың көптеген түрлері экспонат ретінде қойылған.

Жануарларды, құстарды музейге экспонат ретінде қоймастан бұрын олар тұлпытальнады, ал оларды тұлпыталумен осы таксидермия ғылымы айналысады. Таксидермия дегеніміз жануарлардың терісін сақтай отырып, олардың ішкі ағзаларын басқа элементтермен толтыру арқылы бастапқы калпына келтіріп қою. Осы сабаққа арнайы Ресейден таксидермист маман Е. Бисекін шақыртылып, өз тәжірибесімен бөлісті. Бұл жұмыспен айналысу үшін асқан біліктілік қажет.

Шеберлік курсына маман сауысканның тұлпыталу әдісін көрсетті. Алдымен құсты мұқият ішкі ағзалардан тазартты. Кейін орнына құсқа сәйкес келетін муляж салып, тура құстың бастапқы калпынан айнытпай қатырып қойды. Біз, болашақ музей мамандары осы таксидермиялық тәжірибені өз көзімізбен көрдік. Сонымен қатар бұл жұмысқа кететін уақыттың ұзақтығын да айта

кетуіміз қажет. Ресейден шақырылған білікті маман ұзақ уақытты қысқартып, бізге керекті тұстарын көрсетуге тырысты. Бұл курстан үйренгеніміз көп. Теория жүзінде оқыған білімімізді одан әрі жетілдіре түсіп, болашақ маман ретінде кездесетін жұмыстардың бір бөлігімен таныстық. ҚазҰУ-дың Биологиялық музей ұжымына, оқытушымыз Құралай Батырбекқызына айтар алғысымыз шексіз.

Әмина ҚАРЖАУБАЕВА,
«Музей ісі және ескерткіштерді қорғау» мамандығының 3-курс студенті

Биология және биотехнология факультеті биофизика және биомедицина кафедрасының ұйымдастыруымен Америкадағы математикалық қоғам профессоры Брюс Хансонмен кездесу өтті.

АМЕРИКАЛЫҚ ПРОФЕССОР ТАҢДАЙ ҚАҚТЫ

Сурет ғаламтордан алынды

накышына келтіре тартты. Факультетіміздің 1-курс студенттері – Лаура Орынбасар мен Алтынай Төлеубекова елімізге деген махаббаттарын арнау өлеңдерімен білдірді. Студенттер дайындаған арнайы бейнебаян да көпшіліктің көңілінен шықты.

Аталған шара жиналған қауымға түрлі ой салды, көп мәселені ұғындырды. Соның ішінде еліміздің күні бүгінге дейінгі жетістігін толықтай еске түсіреді.

Республикамыз қазірге дейін бірқатар халықаралық ауқымды шараларға бастамашы болып үлгерді. Әлемдік, өңірлік деңгейдегі құрылымдарды өмірге әкелудің көш басында жүрді. Ел ішіндегі этносаралық татулық пен дінаралық келісім үдерістері өзгелерге үлгі етерліктей дәрежеге көтерілді. Дүниежүзілік, аймақтық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы күш-жігеріміз де халықаралық қоғамдастық тарапынан оң бағаланып келеді.

Жер шарының көптеген мемлекеттерімен тек достық, ынтымақтастық тұрғысында қарым-қатынас орнаттық. Бәрі де, әрине, осындай дәрежеге жеткізген тұңғыш Нұрсұлтан Назарбаевтай көреген саясаткердің ерен еңбегінің жемісі. Дәл бүгін және әрқашанда оны айтып өтеміз. Бұл жайлар тек қана бізді тебірентіп қоймай, келген қонағымызды да тебірентті.

Брюс Хансон сөз соңында ризашылығын білдіріп, студенттердің өнеріне, олардың еліне және университетіне деген сүйіспеншіліктеріне, оқумен қатар өнерді бірге алып жүргеніне таңғалды. Елімізге енді жиі келуге тырысатындығын айтты. Сондай-ақ тәрбие басқармасының жетекші маманы Айша Әлиева құрметті қонаққа университет атынан естелік сыйлық тапсырып, ризашылығын жеткізді. Профессор Қазақстан туралы енді көп білгендігін және қазақ елі туралы әрдайым айта жүретіндігін мәлімдеді. Асқактай бер, туған ел!

Гүлшат АТАНБАЕВА,
б.ғ.к., биофизика және биомедицина кафедрасының аға оқытушысы;
Гүлжан ЖАМАНБАЕВА,
PhD, биофизика және биомедицина кафедрасының оқытушысы

ҚАЗҰУ СТУДЕНТІ «ҚАЗАҚ АРУЫ» АТАНДЫ

«Қазақ аруы – 2017» сұлулық байқауы өз мәресіне жетіп, бас жүлдеге әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, журналистика факультетінің студенті Нұргүл Асанова ие болды.

Халықаралық Наурыз мерекесі тойланды

Жалғасы. Басы 1-бетте

Түркия елінен келген Нури Джихан Караташтың ұлттық түрік аспабымен орындаған арнауы естіген жанға қайталанбас әсер қалдырды. Әзірбайжан мемлекетінің «Дженги» би ансамблі халық биімен, Башқұртстан Республикасының «Гүлді өңір» ансамблі башқұрт халық биімен кеш шырайын кіргізді. Қырғыз елінің «Таажы» ансамблімен бірге өнер көрсетіп, «Өмір» әнін шырақан Жұлдыз Мырзабекованың өнері де тыңдарман көңілінен шықты. Саха (Якутия) Республикасының азаматы Артур Семенов орындаған саха халық күйі «Нотус» пен Қазақстан Республикасының әл-Фараби атындағы ҚазҰУ «Фараби сазы» ансамблі Дәулеткерейдің «Көроғлы» және Құрманғазының «Адай» күйін жоғары дәрежеде

орындады. Тыныш заманның бейнесі, шаттық пен қуаныштың белгісіндей, «Отырардағы той» әні әнге құмар көңілге шабыт сыйлағандай болды. Гүлжан Лара орындауындағы «Қазақ елі осындай» әнімен мерекелік бағдарлама аяқталды.

Шара соңында ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанұлы қатысушыларға ықылас гүлін табыстады. Халықаралық түркі мәдениеті ұйымы ТҮРКСОЙ бас хатшысы Дүйсен Қасейінов түркі халқын наурыз мерекесімен құттықтап, университет басшысы Ғалым Мұтановты түркі халықтары достығына қосқан үлесі үшін арнайы медальмен марапаттады.

Мұхтар СЕРЖАН

(Маңғыстау облысы), Сәуле Әділбаева (БҚО), Шырын Ақпар (ШҚО).

Бірнеше кезеңде өнер көрсеткен сұлуларды бағалаған қазылар алқасы бас жүлдеге оралдық Нұргүл Асанованы лайықты деп таныды. Сондай-ақ, «Қазақ аруы – 2017» сұлулық байқауында 1-орынды қызылордалық Зухра Сайпи, ал 2-орынды актөбелік Гүлжанат Жұмажанова алса, 3-орын қарағандылық Әйгерім Орынбековаға бұйырды. Сонымен қатар, Зухра Сайпи «Аруна» сауда үйінің арнайы сыйлығына ие болды. Ал Әйгерім Орынбекова «Көрермендер көзайымы» аталымын иеленді.

Алғашқы болып сұхбаттасып үлгерген блогер Эльвира Ергалина Нұргүлдің қарапайымдылығын атап өтіп, оны КешYou-дің бұрынғы әншісі Ақботаға ұқсатты. Инстаграмдағы Эльвираның сауалдарына жауап берген Нұргүл, өзінің білім алып жатқан университетін мақтанышпен жеткізді. Нұргүлдің университеттегі кураторы Шарипа Нұржанова: «Біздің Нұргүл Асанова «Қазақ аруы» атанды. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың, ЮНЕСКО, халықаралық журналистика және қоғамдық медиа кафедрасының ұжымы мен 205 топ студенттері, яғни группаластары және куратор-эдвайзері ретінде Нұргүлді осы жеңісімен шын жүректен құттықтаймыз. Бұдан да биіктерге шарықтай бер, алтыным!» – деген фейсбуктегі парақшасында.

Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ

Фото: Н.Асанованың инстаграм парақшасынан алынды

Сұлулық байқауына еліміздің әр өңірінен іріктелген 16 ару қатысты. Олар: Ақбаян Өмірқұлова (ОҚО) Айбану Жексенғали (Атырау облысы), Ақмаржан Жұман (Астана), Амина Мектепбаева (Алматы), Бегайым Жорабекова (ОҚО), Виктория Петрова (Павлодар облысы), Гүлжанат Жұмажанова (Ақтөбе облысы), Әйгерім Орынбекова (Қарағанды облысы), Жұлдыз Орынбасарова (Жамбыл облысы), Зухра Сайпи (Қызылорда облысы), Мария Халбият (Алматы облысы), Назерке Дауылбаева (Атырау облысы), Нұргүл Асанова (БҚО облысы), Перизат Абдашова

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Тілшілер: **Әйгерім КАМАЛДИНОВА, Жазерке ҚАРАТАЕВА**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver2016gazeta@gmail.com

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Тапсырыс: №163

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.